

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 20 maart 2018

Portefeuillehouder(s) : wethouder Ten Hagen

Portefeuille(s) : Openbare ruimte

Contactpersoon : W. van Bodegraven

Tel.nr. : 8304

E-mailadres : bodegraven.w@woerden.nl

18R.00140

Onderwerp:

Uitvoeringsrichtlijn riolering bij reconstructies

Kennisnemen van:

De uitvoeringsrichtlijn over hoe de gemeente met riolering omgaat bij reconstructies zoals in deze RIB is verwoord.

Inleiding:

Onder inwoners, collegeleden en medewerkers van de gemeente Woerden is er regelmatig verwarring over wat de gemeente wel en niet doet met huisaansluitingen bij rioolvervangings. Hier is nooit een duidelijk praktische lijn bepaald. Wetgeving en beleid geven ruimte voor meerdere interpretaties. Afhankelijk van de vraag van inwoners en toezeggingen van collegeleden of projectleiders was vervanging of nieuwe aanleg van huisaansluitingen wel of geen onderdeel van het project. Bij de ene reconstructie werden wel daken van woningen afgekoppeld en de andere niet. Bij de ene reconstructie werd wel de particulier huisaansluiting vervangen en bij de ander niet.

Doel

Het doel van deze uitvoeringsrichtlijn is dat voor alle betrokkenen duidelijk is wat de gemeente wel en niet doet aan de riolering bij reconstructies. Hiermee kunnen bestuur en medewerkers een eenduidig boodschap afgeven aan onze inwoners. Deze uitvoeringsrichtlijn is een praktische uitwerking van landelijk wetgeving en Gemeentelijk Waterbeleidsplan 2018 – 2022 (GWP).

We beginnen met wat de Nederlandse Wet zegt en wat het gemeentelijk beleid is. Vervolgens hoe we dit praktisch hebben vertaald voor afvalwaterriolering en de verwerking van hemelwater.

Kernboodschap:

1. Uitgangspunten

Burgerlijk Wetboek, Waterwet en Milieuwet:

- Gemeente is verantwoordelijk voor verwerking hemelwater (schone regen, sneeuw en hagel) dat op het openbaar gebied valt.
- Gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen vanaf de perceelgrens en transporteren van afvalwater (vuilwater afkomstig van toilet, badkamer, keuken en wasmachine)
- Elke eigenaar van particulier terrein primair verantwoordelijk voor de verwerking van hemelwater wat op zijn terrein valt en adequate afvalwaterriolering.
- Pas als de particulier zich niet met redelijke inspanning van deze zorg kan ontdoen door afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen, ligt er een taak voor de gemeente.

Gemeentelijk Waterbeleidsplan 2018-2022:

- Inzet van inwoners is noodzakelijk om verharde oppervlakten af te koppelen van de afvalwaterriolering. Hiermee voorkomen we lozing van afvalwater in de sloot en wateroverlast.
- Ambitie is dat er in 2050 bij buien tot 60 mm/uur geen wateroverlast optreedt (geen water in gebouwen en hoofdwegen begaanbaar).
- De gemeente koppelt alleen daken af die grenzen aan het openbaar gebied. Woningen met een tuin koppelt de gemeente niet af.
- Ontstening van openbare ruimte en particuliere terreinen is nodig om wateroverlast en verdroging te voorkomen.
- Wateroverlast gaan we niet beperken door vergroten riolen, maar door tijdelijke waterberging op straat, direct afvoeren naar sloten, infiltratie in onverharde tuinen en opvang in tuinen.
- Om de milieu-impact van riolering te beperken leggen we zo min mogelijk buizen in de grond.
- Subsidie voor inwoners en bedrijven om daken af te koppelen van afvalwaterriolering en voor plaatsen van groene daken.

2. Afvalwaterriolering

- Bij reconstructie van de openbare ruimte zorgt de gemeente dat de huisaansluitingen goed blijven functioneren. Indien nodig (als bijvoorbeeld ophogen van het straatriool noodzakelijk is) vervangt de gemeente de huisaansluitingen voor het afvalwater tot aan de gevel.
- Voorwaarde is dat de binnenriolering bij de gevel niet lager ligt dan 70 cm onder vloerpeil.
- Deze éénmalige service van de gemeente richting de perceeleigenaar is zonder garantie en herstel van de tuin. De perceeleigenaar blijft zelf verantwoordelijk voor adequate riolering op eigen terrein.
- We gaan er vanuit dat elke perceeleigenaar gebruik maakt van deze service. Dit communiceert de gemeente via een huis-aan-huis-brief. Perceeleigenaren die geen werkzaamheden van de gemeentelijke aannemer willen op hun perceel moeten dit op tijd kenbaar maken.

Argumentatie

De gemeente hoeft volgens landelijke wetgeving en GWP niet tot aan de gevel de huisaansluiting te vervangen. Vooral op slappe bodem zal dat nodig zijn voor een adequate doorstroming van de woning naar het hoofdriool. Doet de gemeente het niet dan geeft die veel negatieve reacties van inwoners. De berekening is dat de kosten voor een paar meter extra rioolbuis in de voortuin ongeveer even hoog zijn als veel extra tijd steken in communicatie met ontevreden inwoners. Daarnaast zien we liever tevreden inwoners. Daarom hebben we ervoor gekozen om indien noodzakelijk voor het functioneren de huisaansluiting voor afvalwater tot aan de gevel mee te nemen.

---

3. Verwerken van hemelwater

- Bij hevige regenbuien wordt het normaal dat er tijdelijk water op straat staat. De openbare ruimte richten we hierop in.
- De dimensionering van de openbare ruimte en riolering baseren we op de hoeveelheid water van een bui van 60 mm/uur die valt op de openbare ruimte, particuliere dakvlakken en particuliere voortuinen.
- De perceeleigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor de verwerking van de hoeveelheid water van een bui van 60 mm/uur die valt op de achter- en zijtuinen en verharde bedrijfsterreinen. Dit laten ze dus *niet* bovengronds afstromen naar het openbaar gebied.
- Bij een reconstructie vervangt de gemeente de gemengde riolering door aparte afvalwaterriolering en een adequate verwerking van hemelwater. De gemeente koppelt alleen daken af die grenzen aan het openbaar gebied. Woningen met een tuin koppelt de gemeente niet af.
- Als de gemeente hemelwaterriolering aanlegt dan legt zij geen huisaansluitingen voor hemelwater aan. Perceeleigenaren kunnen zelf hun daken afkoppelen en eventueel bovengronds naar de openbare ruimte laten afstromen. Voor het afkoppelen stelt de gemeente subsidie beschikbaar.
- Bij reconstructie van een bestaand hemelwaterriool wordt de nieuwe aansluiting door de gemeente verzorgd tot aan de erfgrans. Eventueel tegenschot op het perceel is geen probleem i.v.m. overdruk in de regenpijp.
- Bij uitzonderlijke situaties moet maatwerk geleverd.

Argumentatie

We (moeten) accepteren dat er regelmatig tijdelijk water op straat blijft staan. Bij hele hevige buien komt het water op straat hoog en lopen tuinen onder. We willen voorkomen dat panden onder water lopen. Om dat te voorkomen is het nodig dat alle grondeigenaren maatregelen nemen.

Redelijke inspanning

De wet spreekt over 'redelijke inspanning' van de particulier en de taak van de gemeente. De redelijke inspanning van de particulier is de verwerking van de regen die valt in de achter- en zijtuinen. Hoe groter de achtertuint, hoe meer regen daarop valt, hoe groter de benodigde inspanning is van de eigenaar. Dit water laten ze dus niet afstromen naar het openbaar gebied, want dan komt het alsnog (via brandgangen) op straat te recht.

De taak van de gemeente is het verwerken van de regen die valt op het openbaar gebied. Daken en voortuinen neemt de gemeente om praktische redenen voor haar rekening. De reden om de voortuinen ook mee te nemen is dat deze vaak beperkt is qua grootte en onder verhang naar de straat afloopt. Hierdoor stroomt al het water naar de straat. Bovendien zijn er situaties dat parkeren op eigen terrein verplicht is doordat de functie parkeren van de openbare ruimte is verschoven naar particulier terrein.

Bij het bepalen van de inrichting zien we de openbare ruimte als een 'bak' waarin al het regenwater afkomstig van de openbare ruimte, daken en voortuinen van een bui van 60 mm/uur tijdelijk in blijft staan. In sommige situaties stroomt de 'bak' over naar de voortuinen. De bak echter mag niet overlopen naar de panden, zodat er water over de drempels stroomt. Als particulieren zich niet inspannen voor een adequate verwerking van regenwater in hun achter- en zijtuinen, dan stroomt het water via de brandgang alsnog naar de 'bak' en kan deze wel overlopen naar de panden.

Milieu-impact

Om de milieu-impact zo laag mogelijk te houden leggen we alleen noodzakelijke rioolbuizen aan. Daarom legt de gemeente geen nieuwe huisaansluitingen voor de afvoer van hemelwater van daken aan. Er zijn voldoende alternatieven voor de verwerking van hemelwater in de tuin of anders bovengronds te laten afstromen naar een groenstrook of kolk in het openbaar gebied. Via de subsidie voor afkoppelen kunnen inwoners hiervoor een financiële bijdrage krijgen. Een bijkomend voordeel van bovengrondse afvoer is dat foute huisaansluitingen - zoals een wasmachine of toilet op een regenpijp - zichtbaar worden. Hiermee voorkomen we negatieve impact op de waterkwaliteit.

Financiën:

Deze uitvoeringsrichtlijn heeft geen begrotingsconsequenties.

Vervolg:

Conform deze uitvoeringsrichtlijn zal de gemeente handelen en communiceren richting inwoners. We maken een flyer voor inwonersavonden waarin we dit uitleggen.

Bijlagen:

N.v.t.

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer